

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Кафедра охорони праці, цивільної та екологічної безпеки

НОРМОТВОРЧА РОБОТА У СФЕРІ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

спеціальність	(назва навчальної дисципліни) К10 «Цивільна безпека»
освітньо-наукова програма	(шифр і назва спеціальності) «Безпека та стійкість об'єктів критичної інфраструктури»
освітній ступінь	(назва освітньої програми) магістр
форма навчання	(ступінь) денна, заочна
розробник	(денна, заочна, вечірня) д.т.н., проф. Налісько Микола Миколайович
	(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр
			III
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	32		32
лекції	16		16
лабораторні роботи			
практичні заняття	15		15
Самостійна робота, у т.ч:	58		58
підготовка до аудиторних занять	16		16
підготовка до контрольних заходів	4		4
виконання курсового проекту або роботи			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	38		38
підготовка до екзамену			
Форма підсумкового контролю			залік

Метою викладання дисципліни «Нормотворча робота у сфері об'єктів критичної інфраструктури» є формування загально-професійних та спеціалізовано-професійних компетенцій для розв'язання організаційно-нормативних проблем функціонування системи захисту критичної інфраструктури України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Нормотворча робота у сфері об'єктів критичної інфраструктури» є надбання наступних освітньо-наукових компетенцій:

- розуміння особливостей підходів попередження можливих загроз об'єктів критичної інфраструктури;
- розуміння організаційних основ безпеки виробничих процесів і стійкості виробництв в надзвичайних ситуаціях;
- розуміння методологічних основ формування нормативно-правових засад в галузі об'єктів критичної інфраструктури;
- здатність здійснювати аналіз стану та вагомість факторів, що сприяють безпеки та стійкості об'єктів критичної інфраструктури.

Дисципліна носить науково-практичний характер, знайомить студента з процесом нормотворення основних безпекових понять та організації безпеки об'єктів критичної інфраструктури.

Аналіз наукових та нормативно-правових джерел показав, що в Україні відсутня система безпеки критичної інфраструктури, тим більше на засадах, що впроваджені в країнах-членах ЄС. Наближення вітчизняних механізмів організації безпеки критичної інфраструктури до загальноєвропейського, у сучасних умовах, є одним із пріоритетів державної політики.

Значну роль у цьому процесі відіграє відповідне науково-методичне забезпечення, серед якого важливим є розроблення загального системного підходу до формування змістовної та організаційної складової системи безпеки критичної інфраструктури в Україні.

Досліджуючи наукові та нормативно-правові джерела, також вдалося виокремити основні обставини, які необхідно брати до уваги, організовуючи безпеку об'єктів критичної інфраструктури, а саме:

- 1) формування критичної інфраструктури, з одного боку, – це відповідний механізм реалізації національного інтересу у сфері безпеки, а з іншого – перелік об'єктів безпеки;
- 2) кожен об'єкт критичної інфраструктури є одночасно об'єктом і суб'єктом безпеки;
- 3) серед об'єктів критичної інфраструктури можуть бути: потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти підвищеної небезпеки, які за певних обставин можуть створити реальну загрозу чи небезпеку для життєдіяльності.

Відсутність у країні об'єктів критичної інфраструктури або дестабілізація їхньої діяльності може становити загрозу національній безпеці. У зв'язку з цим формування національної системи безпеки об'єктів критичної інфраструктури – це обов'язок насамперед влади. Особливо це питання є актуальним в умовах гібридної війни, коли будь-який із них може стати об'єктом терористичної загрози. Його вирішення має бути одним із перших у порядку денному.

В основу нормотворення необхідно покласти науково-практичні надбання безпекознавства, особливо в частині використання і трактування безпекових термінів: «Безпека об'єкта критичної інфраструктури»; «Цілісність об'єкта критичної інфраструктури»; «Самодостатність об'єкта критичної інфраструктури»; «Стійкість об'єкта критичної інфраструктури»; «Загроза об'єкту критичної інфраструктури»; «Небезпека об'єкту критичної інфраструктури»; «Механізми попередження загрози»; «Механізми виявлення загрози»; «Механізми ліквідації загрози»; «Механізми відновлення діяльності, відшкодування за завданні збитки».

1. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні : зб. міжнар. експерт. нарад / упоряд. Д. С. Бірюков, С. І. Кондратов ; за заг. ред. О. М. Суходолі. К. : НІСД, 2016. 176 с.

2. Франчук В. І., Пригунов П. Я., Мельник С. І. Безпекова діяльність: системний підхід. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2017. Вип. 1. С. 154–163.

3. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 № 2245-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>

4. Суходоля О. М. Захист критичної інфраструктури в умовах гібридної війни: проблеми та пріоритети державної політики. *Стратегічні пріоритети*. 2016. Вип. 3 (40). С. 62–75.

5. Бобро Д. Г. Методологія оцінки рівня критичності об'єктів критичної інфраструктури. *Стратегічні пріоритети*. 2016. Вип. 3 (40). С. 77–85.